

MEMÒRIA D'INFORME DE GESTIÓ I EVOLUCIÓ DE LA FUNDACIÓ PERE MATA.

(2.1) Introducció.

La Fundació Pere Mata basa les seves actuacions en la protecció i l'assistència de persones afectades per trastorns mentals, discapacitats intel·lectuals o dependents per tal d'aconseguir la seva integració comunitària, millorar la seva rehabilitació i qualitat de vida, així com també, el seu benestar individual.

L'exercici d'aquesta voluntat fundacional es materialitza en una activitat creixent, que en els darrers anys, ha consolidat múltiples iniciatives, programes de suport i gestió de recursos assistencials enfocats a donar resposta a un gran nombre de necessitats.

Les prioritats de la Fundació i les principals línies de treball realitzat al llarg de 2024 es poden englobar en els següents àmbits d'actuació:

- **ACTIVITAT TUTELAR I MESURES DE SUPORT A LA CAPACITAT JURÍDICA:** La representació jurídica, l'administració i tenir cura de les necessitats de les persones incapacitades legalment.
- **SERVEIS LABORALS:** La inserció laboral suposa l'adquisició, recuperació o potenciació d'aquells coneixements, hàbits i habilitats necessàries per aconseguir la seva integració professional.

DISPOSITIUS-ACCIONS:

- TALLERS OCUPACIONALS - Rehabilitació laboral.
 - CENTRE ESPECIAL DE TREBALL - Espai productiu protegit, en el camp de muntatge industrial, jardineria, manteniment d'exterior, restauració, neteja i bugaderia.
 - FORMACIÓ: Accions formatives de capaciació laboral prèvies a la inserció al treball protegit.
 - INSERCIÓ A L'EMPRESA ORDINÀRIA: Intermediació laboral.
- **SERVEIS D'HABITATGE PER A PERSONES AMB MALALTIA MENTAL:** Llars residència, Llars amb suport, la finalitat de les quals és facilitar l'accés a l'habitatge a les persones amb malaltia mental.
 - **SERVEIS D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA:**
 - Gestió de residències per a la gent gran.
 - Servei d'Assistència Domiciliària (SAD).
 - Acompanyaments hospitalaris i sortides programades i urgents.
 - Servei de transport assistit.

- **ACTIVITATS CULTURALS, D'OCI, PRÀCTICA DE L'ESPORT I VOLUNTARIAT.**

- **FORMACIÓ I R+D:** Promoure i col·laborar en programes de recerca clínica i experimental.

- **SENSIBILITZACIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA, CAMPANYES INFORMATIVES.**

- **ALTRES PROGRAMES.**

Cal ressaltar que 3.218 persones han participat, com a mínim, en un programa diferent, i que han estat atesos per una plantilla mitjana contractada equivalent a jornades anuals de 473,14 professionals.

En aquesta memòria no només es detalla la liquidació numèrica de les activitats desenvolupades, sinó una recopilació de tota la informació significativa, que al nostre entendre, és necessària per a una correcta comprensió del conjunt de les actuacions realitzades.

(2.2) Evolució Econòmica.

Des d'un punt de vista econòmic i de gestió de l'activitat dels serveis, l'exercici 2024 ha estat condicionat per múltiples factors que han influït en l'evolució de la Fundació i els resultats assolits. Principalment cal destacar:

(2.2.1) Anàlisi del context extern.

Actualització de tarifes.

L'actualització de tarifes del Departament de Drets Socials ha estat l'element determinant en la millora del resultat de l'exercici. L'Ordre DSO/220/2024, per la qual s'actualitzen els preus i imports dels serveis del Departament de Drets Socials s'ha revaloritzat un 5% amb caràcter general.

Aquest increment consolida un canvi de tendència ja iniciat al 2023, amb augments superiors a la inflació aquests darrers dos exercicis. Aquest fet contrasta, amb la tendència acumulada des de 2009 i fins 2022, de congelació de tarifes o increments inferiors a la inflació, i a permès una millora significativa dels resultats d'explotació.

Concertació.

S'ha finalitzat el procés d'acreditació i concertació als serveis contractats amb el Departament de Drets Socials. Aquesta nova relació administrativa substitueix a la subvenció i suposa una millora dels comptes deutors amb l'Administració ja que permet la facturació mensual en funció de l'activitat realitzada.

Absentisme laboral i dificultats per la contractació de determinats perfils professionals.

La tendència a l'alça de l'absentisme laboral és un element amb molt incidència en la qualitat dels serveis assistencials i un notable sobrecost laboral. El % d'absentisme per IT (contingència professional i contingència comú), ha estat del 9,52% al 2024.

Complementàriament, la pèrdua de competitivitat de les retribucions del sector social concertat, comparativament amb el sector sanitari i el sector públic, provoca un elevada rotació en determinades categories laborals i dificultats per vincular als professionals, formar-los i desenvolupar carreres professionals a l'organització.

Falta d'aprovació dels pressupostos de la Generalitat.

La falta d'aprovació dels pressupostos de la Generalitat condiona l'actualització de les tarifes, la concertació de noves activitats, els projectes d'inversió i el pagament regular de les regularitzacions.

Estabilització de l'increment de preus derivats de la inflació.

Després d'un 2022 amb fortes pujades de costos com a conseqüència de la repercussió de la inflació, al 2024 s'han moderat en termes generals els increments, i específicament s'ha estabilitzat el preus dels consums energètics.

Convenis laborals i sostenibilitat.

És notable l'impacte de l'increment acumulat del Salari Mínim Interprofessional (SMI) els darrers anys, un 5% al 2024, que s'aplica a les contractacions de les persones amb discapacitat al Centre Especial de Treball. Aquest augment sostingut difícilment es pot repercutir als clients i condiona la viabilitat dels serveis laborals de treball protegit.

Increment de la complexitat dels perfils atesos a la xarxa de salut mental.

S'incrementen els factors de complexitat a la xarxa assistencial, principalment per trastorn de la conducta i consum de tòxics.

(2.2.2) Evolució de les principals magnituds econòmiques.

Els ingressos de l'exercici assoleixen els 20.084.541,32 € amb una variació 2024/2023 de +1.248.966,76 € (+6,63%), amb el següent detall i comparativa dels principals conceptes :

Descripció	2024	2023	Diferència	%
Prestació de serveis	18.199.925,86	17.779.210,40	420.715,46	2,37%
Rendiment d'actius	321.562,52	235.789,47	85.773,05	36,38%
Col·laboracions, Subvencions i Donacions	322.421,81	381.602,13	-59.180,32	-15,51%
Subvencions a la inversió	71.494,03	89.180,54	-17.686,51	-19,83%
Altres ingressos	1.169.137,10	349.792,02	819.345,08	234,24%
	20.084.541,32	18.835.574,56	1.248.966,76	6,63%

Dins dels ingressos per prestacions de serveis, destaca l'increment de tarifes vinculat a la cartera de serveis del Dept. de Drets Socials amb una revalorització del 5% (Ordre de preus DSO/200/2024) i la disminució dels ingressos per serveis d'assistència domiciliària per la finalització del contracte del SAD de la comarca de la Noguera al març de 2023.

Els ingressos per rendiments dels actius s'han vist afavorits per una positiva evolució dels mercats financers al 2024, amb una notable variació del +36,38% respecte al 2023.

Altrament, els ingressos per col·laboracions, subvencions i donacions es redueixen en -59.180,32 € per la falta de recurrència de subvencions extraordinàries.

Els altres ingressos tenen una favorable evolució per les desdotacions relacionades amb l'Ordre de preus DSO/244/2023.

Les despeses de l'exercici assoleixen els 18.996.854,01 € amb una variació 2024/2023 de 680.560,42 €, representant un +3,72%, amb el següent detall i comparativa de les principals despeses :

Descripció	2024	2023	Diferència	%
Ajuts concedits	212.518,14	106.745,98	105.772,16	99,09%
Consums d'explotació	2.673.897,18	2.256.122,61	417.774,57	18,52%
Personal	12.807.956,77	11.440.286,24	1.367.670,53	11,95%
Altres despeses	2.969.560,51	4.151.661,48	-1.182.100,97	-28,47%
Amortitzacions	307.645,61	339.777,96	-32.132,35	-9,46%
Financers	25.275,80	21.699,32	3.576,48	16,48%
	18.996.854,01	18.316.293,59	680.560,42	3,72%

Augmenten els ajuts concedits, principalment a usuaris de mesures de suport a la capacitats jurídica per finançar la cobertura de les necessitats bàsiques.

Ressaltar també dins de l'epígraf dels consums d'explotació, l'augment de les tarifes de les cuines externalitzades, serveis de seguretat i millores de manteniment als serveis residencials.

A l'apartat de personal, l'augment del 11,95% està motivat per l'increment de plantilla al programa d'autonomia a la pròpia llar, a les residències assistides de gent gran i l'actualització de les taules salarials a l'entorn del 4-5%.

L'epígraf d'altres despeses, es redueix principalment per la disminució de les provisions destinades a reinvertir en grans reparacions de conservació amb l'objectiu d'actualitzar les instal·lacions assistencials i les derivades de l'Ordre DSO/244/2023.

Al balanç de situació cal comentar la disminució del saldo dels comptes deutors que assoleixen la xifra de 3.293.641,70 € (una variació 2024/2023 de -1.193.147,37 €, -26,59 %), motivada per la millora en el cobrament dels concerts.

L'endeutament assoleix la xifra de 324.369,42€.

(2.3) Desenvolupament de l'activitat.

(2.3.1) Activitat tutelar, protecció jurídica i cobertura de les necessitats econòmiques.

El col·lectiu de persones amb capacitat d'autogovern afectades, sobretot en aquells casos amb patologies crònicament més prolongades, per motius de la seva malaltia poden no valer-se per si mateixes en la realització de les activitats més bàsiques de la vida diària. Per donar cobertura a aquesta situació, la Fundació Pere Mata articula les següents iniciatives:

(2.3.1.1) Mesures de suport a la capacitat jurídica i suport a les famílies.

En alguns casos, cal proporcionar a les persones afectades per malaltia mental, discapacitat o deteriorament cognitiu una representació, administració i cura de les necessitats en el sentit més ampli. Per aquest motiu, s'ha d'engagar en els organismes judicials un procediment d'incapacitat parcial o total, i nomenar una figura judicial com és la figura del tutor o del curador.

Aquesta figura judicial, determinada en la corresponent sentència d'incapacitat, té com a objectiu vetllar per la cobertura de les necessitats de la persona incapacitada i pel seu benestar, que a la vegada, és supervisada pels organismes judicials i socials competents en la matèria.

El detall de l'evolució de l'activitat al llarg del 2024 ha estat:

- **EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT DEL SERVEI:**

Càrrecs	2024	2023
Tutoria	171	395
Assistència no representativa	157	80
Assistència provisional	3	1
Curatela	77	147
Mesures cautelars	5	1
Defensa judicial	1	1
Assistent personal	3	4
Assistència representativa	360	138
Guarda de fet	1	1
Assistència mixta (ANR-AR)	64	12
Administració provisional	0	3
TOTAL CÀRRECS TUTELARS	842	783
Pretutela	93	132
Document de compromís	17	21
Administració provisional	4	1
Valoracions	66	79
Gestió Administrativa	208	166
ALTRES FIGURES	388	399
TOTAL	1.230	1.182

- **CARACTERÍSTIQUES DE LA INTERVENCIÓ:**

- Creixement de les peticions: S'han acceptat 129 noves assistències, principalment proposades dels jutjats de la demarcació. S'han materialitzat 70 baixes, com a conseqüència de recapacitacions i defuncions.
- Al llarg de 2024, s'ha proveït mesures de suport a 898 usuaris, un 53% a persones amb diagnòstics de malaltia mental, un 30% amb discapacitat intel·lectual i un 17% a l'àmbit de la gent gran.
- 97 assessoraments a usuaris i famílies, generalment per rebre informació d'assistències per la via notarial.
- Els casos atesos en domicilis particulars, pensions o similars augmenten dels **274** al 2023 a **290** el 2024.
- El **73,83 %** del total de les mesures de suport presenten factors de complexitat, en la intervenció social, jurídica i/o econòmica.

Els principals factors de complexitat del conjunt de les mesures:

FACTORS DE COMPLEXITAT	Percentatge %
Consum actiu de tòxics. Patró de consum regular, dependència i abús.	13,58%
Trstorns de conducta. Alteració significativa del comportament de la persona, ocasionant problemàtiques en l'entorn més proper i a la comunitat	13,20%
Alta i persistent desestabilització psiquiàtrica i amb escassa remissió de la simptomatologia positiva, que dificulta la integració en recursos de la mateixa xarxa de salut mental o en la comunitat.	5,45%
Insuficiència de recursos econòmics bàsics	10,24%
- Causes civils actives	63
- Causes penals vigents	36

Destaquem:

- Presentació de la ponència "de la curatela a l'autonomia personal" a 6è World congress Adult Support and Care realitzat a Buenos Aires del 27 al 30 d'Agost.
- S'han realitzat un total de 5 sessions de divulgació del nou marc legislatiu derivat de l'adaptació a la convenió de Nova York sobre els drets de les persones amb discapacitat a entitats socials, sanitàries i universitat.
- La Fundació ha participat activament en el procés d'al·legacions a l'avantprojecte de modificació del Codi Civil de Catalunya per adaptar-lo a les necessitats específiques de les persones amb problemàtiques de malaltia mental.

(2.3.1.2) Gestió de dipòsits

Històricament, la finalitat de la creació dels dipòsits a les institucions hospitalàries cofundadores, va ésser la d'intentar controlar i orientar, amb criteris terapèutics, la despesa diària de cadascun dels interns. Amb la creació d'aquest instrument, un cop cada trimestre o cada mes, s'ordenava una transferència cap al compte dipòsits dels pacients des de l'entitat financera on aquesta persona tenia el seu compte principal i, a partir d'aquí, el metge assignava una despesa diària a l'intern, import que podien aconseguir en el dipòsits dels pacients de la mateixa institució sense que cada vegada l'intern necessites desplaçar-se a Reus per efectuar aquesta disposició. Així mateix, s'evitava que l'intern mal administrés el seu patrimoni, o efectués més despesa de la pertinent i, a més, el pacient aprenia a controlar els seus diners a partir de l'assignació diària que el metge de referència li assignava, segons les seves necessitats.

Aquesta modalitat de gestió de tresoreria dels pacients és una pràctica habitual i necessària, tal i com ho demostra el fet que totes les institucions públiques o concertades pel Servei Català de la Salut tenen un mateix funcionament.

La normativa que regirà els dipòsits del pacient serà la que estableixen els articles 1.758 i seg. del Codi Civil.

(2.3.1.3) Ajut econòmic al pacient mental.

Tot i la important millora de les condicions de vida i de la situació econòmica de bona part del col·lectiu de malalts psiquiàtrics, experimentada a partir de la progressiva implantació de les percepcions per pensions no contributives de les quals són beneficiaris una part important dels afectats, especialment en aquells casos d'hospitalització de crònics, trobem encara bosses de marginalitat.

Ha estat voluntat de la Fundació el suport directe, sempre dins de les seves capacitats financeres, a aquests tipus de col·lectius sempre amb accions puntuals i altament justificades.

El pressupost d'ajuda econòmica a persones amb problemàtica derivada de malaltia mental ha assolit l'import de 212.518,14 € al llarg de 2024 destinats a les següents accions:

- Manutenció : Compra de menjar, vestuari, tabac i higiene personal.
- Habitatge : Pensió, lloguer, subministraments, reparacions i assegurances.
- Altres : Salut personal, acompanyaments i activitats d'oci.

(2.3.2) Serveis Laborals

Oferim tots els suports per a totes les tipologies de treball; treball ordinari, treball protegit, prelaboral i ocupacional.

La distribució per serveis i activitats al llarg de l'any 2024 ha estat la següent:

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESES/CONTRACTADES	PERSONES AMB 65% O MÉS DISCAPACITAT	INSERCIONS
Prelaboral	50,00	112,00	60,70%	26,00
Treball protegit	88,00	108,00	61,11%	1,00
Treball ordinari (SIOAS/INCORPORA)	-	76,00	44,00%	28,00
Teràpia Ocupacional	40,00	32,00	100,00%	0,00

Fets més destacables :

- Adjudicació del projecte d'envelliment prematur per part del Departament de Drets socials per l'acompanyament i assessorament d'aquells treballadors del Centre especial de treball amb trastorn mental sever que accedeixen a la jubilació anticipada.
- Referents formatius com especialistes en salut mental al programa "ocells de foc" del Departament de Treball i el programa Incorpora de la F. "La Caixa".
- Realització del curs muntatge i emmagatzematge de productes auxiliars de la indústria finançat pel fons social europeu i Fundació Once.
- Durant l'any 2024 s'ha consolidat una cartera superior a 20 clients recurrents amb una facturació anual de 764.021 € al Centre Especial de Treball.
-

(2.3.3) Serveis d'habitatge per a persones amb malaltia mental

Oferim totes les tipologies de suport a l'habitatge per a persones amb problemàtica derivada de salut mental de la Cartera de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, prestant suports de manera temporal o definitiva les Activitats de la Vida Diària per a que les persones amb problemàtica derivada de malaltia mental puguin desenvolupar-se de manera normalitzada i lo més autònomament possible dins d'un entorn comunitari.

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESES	TIPOLOGIA D'ATENCIÓ
Llar Residència	59,00	61,00	365/24 hores
Llars Amb Suport	61,00	66,00	365/2 hores diàries
Suport autonomia a la pròpia llar	127,00	148,00	Assistència domiciliària

Fets més destacables :

- Creixement del servei de llars amb suport: Adquisició de 2 noves Llars amb Suport, a les localitats de Tarragona i Reus (amb un total de 8 places). Aquestes noves adquisició responen a l'objectiu d'oferir habitatges centrals, inserits a la comunitat, de qualitat, amb habitacions individuals per garantir la intimitat de les persones residents i millorar-ne les condicions d'habitabilitat.
- Celebració del 20è aniversari de la Llar Residència Tarragona.
- Incorporació de nous perfils tècnics, psicologia i educació social, i reforç dels ratis de professionals en el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar.

(2.3.4) Serveis d'Atenció a la dependència.

(2.3.4.1) Gestió de residències per a gent gran.

Les Residències Assistides i els Centres de Dia ofereixen un servei d'acollida i d'atenció integral a les persones grans tenint en compte els valors, preferències i història de vida, amb l'objectiu de garantir un servei personalitzat i de qualitat.

DISPOSITIU	PLACES			TOTAL	Pressupost Operatiu	RRHH
	RS	CD	H			
Llar Residència	61,00	8,00	-	69,00	2,011M/€	41
Llars Amb Suport	78,00	30,00	-	108,00	2,4634M/€	68
Suport autonomia a la pròpia llar	90,00	16,00	-	106,00	2,650M/€	68
	229,00	54,00	0,00	283,00	6,906M/€	179,00

(2.3.5) Programa de recerca i desenvolupament en el camp de la salut mental.

Projectes realitzats conjuntament amb l'àrea de recerca, innovació i docència de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata.

- **Projectes**

- Desenvolupament del projecte "Estudio piloto aleatorizado y controlado a doble ciego sobre la eficacia de los nutraceuticos combinados con la actividad física como tratamiento complementario para el autismo y la esquizofrenia" (codi PI21/01812, import finançat 123.420,00 €). En aquest projecte s'avalua l'efecte d'una combinació nutracèutica i de l'activitat física en la millora física, psicològica i psicopatològica de l'autisme i l'esquizofrènia.

- **Publicacions**

- Autors: Irene Moreno, Alexander Stojanovic-Pérez, Bengisu K Bulduk, Vanessa Sánchez-Gistau, Maria José Algora, Laura Ortega, Gerard Muntané, Elisabet Vilella, Javier Labad, Lourdes Martorell.
Títol: High blood levels of brain-derived neurotrophic factor (BDNF) mRNA in early psychosis are associated with inflammatory markers.
Revista: Scientific Reports (2023) 164:440-446. DOI: 10.1016/j.jpsychires.2023.07.003.

- **Estudis realitzats per Fundació Pere Mata**

- Projecte " Bretxa de gènere, salut mental i inserció laboral: Factors causals i propostes de millora" el desenvolupament del qual pretén aportar dades estadístiques de l'ús diferencial per gènere dels serveis especialitzats d'inserció laboral per a persones amb trastorn de salut mental, identificant-ne les causes i realitzant propostes de millora.

Aquest projecte es dur a terme entre la Universitat Rovira i Virgili (URV), Fundació Pere Mata i Fundació CHM Salut Mental, està subvencionat per Fundació La Caixa a través de la convocatòria Connecta 2023, que es va iniciar al setembre de 2024 i es realitzarà fins el setembre 2026, amb un import finançat de 90.000 euros.

(2.3.6) Altres programes.

- **Programes comunitaris per a persones amb malaltia mental i/o discapacitat intel·lectual.**

- Voluntariat, activitats d'oci, lleure i esport.
- Acompanyaments mèdics i hospitalaris i la realització de tota mena de gestions.
- Transport assistit.

SERVEI	TIPOLOGIA DEL SERVEI	Hores de Servei/Places	Usuaris
Acompanyaments hospitalaris, sortides programades i urgents	365/24 hores	15.726	438
Voluntariat, activitat d'oci, lleure i esport	Segons programa	26.383	597
Transport assistit	De dilluns a divendres de 08:00 a 18:00	10.034 serveis	-

- **Gestió del Banc d'Ajudes Tècniques.**

Servei que engloba l'assessorament tècnic gratuït domiciliari per part d'una terapeuta ocupacional en matèria d'accessibilitat i ajudes tècniques. Al mateix temps, ofereix l'accés a ajudes tècniques en condicions de lloguer assequible.

SERVEI	Persones ateses	Intervencions realitzades	Material cedit (ajudes tècniques)
BAT DE TERRES DE L'EBRE , servei concertat amb els Consells Comarcals del Montsià, Baixa Ebre, Terra Alta, Ribera i Ajuntaments de Tortosa i Amposta	194	923	159
BAT DE REUS , Servei concertat amb l'Ajuntament de Reus	143	834	186

- **Espai de reflexió ètica (ERESS).**

L'Espai de Reflexió Ètica (ERESS) de Fundació Pere Mata continua treballant per consolidar-se i per fomentar la mirada ètica en la praxis professional i en el dia a dia de totes les persones vinculades, d'una forma o altra a l'entitat.

- **Activitats de promoció de la salut mental i lluita contra l'estigma.**

- Primera caminada solidària per la salut mental a Reus el dia 20 d'octubre.
- Participació en la VI edició del mes de la Salut Mental a Reus, juntament amb entitats referents de Salut Mental de la població i amb entitats cíviques i educatives del municipi.
- Exposició de pintura "tecles i roses", amb l'objectiu de sensibilitzar a la ciutadania sobre les potencialitats de les persones amb malaltia mental.
- Exposició de fotografies "galeria de vida", realitzades per treballadors de la Fundació on es mostra el funcionament dels projectes comunitaris.
- Publicació del pòdcast "l'ordre caòtic", creat per usuaris del servei prelaboral, on s'aborda temes diversos amb la salut mental com a fil conductor.